

Utgreiing av kommunesamanslåing for kommunane Volda og Ørsta

Søknad om oppstart og økonomisk støtte

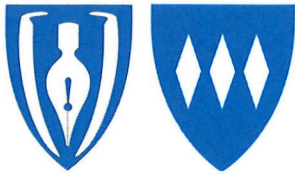
Til:

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

Frå:

Volda kommune og Ørsta kommune

Stad og dato: Volda, 12.03.26



1. Innleiing

Kommunane Volda og Ørsta søker Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) om å få starte ein prosess med å greie ut ei mogleg kommunesamanslåing i tråd med kommunestyrevedtak som ligg vedlagt frå dei respektive kommunane.

Kommunane søker Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) om full økonomisk støtte, og søknaden vert fremja i tråd med departementet si etablerte ordning for støtte til kommunar som har gjort vedtak om å greie ut frivillig kommunesamanslåing.

2. Regional kontekst

Volda og Ørsta kommunar er ein samanhengande bu- og arbeidsmarknadsregion, med tett integrasjon innan næringsliv, arbeidsmarknad, transport, beredskap og bruk av offentlege tenester. Kommunane samarbeider allereie i dag gjennom ei rekkje interkommunale ordningar.

Samtidig står kommunane overfor fleire felles utfordringar som demografiske endringar og nye tenestebehov, rekruttering og stabil tilgang på kompetanse, økonomisk berekraft og investeringsevne, samt aukande krav til kvalitet, kapasitet og behov for meir spesialisering i tenestene.

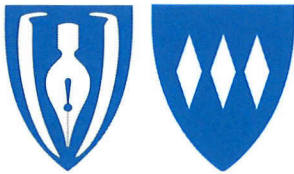
3. Kunnskapsgrunnlag

Kommunane skal utarbeide eit breitt og kvalitetssikra kunnskapsgrunnlag som kan leggje til rette for ei god og opplyst politisk drøfting. Ei grundig utgreiing er avgjerande for alle dei vidare fasane mot ei endeleg politisk avgjerd, og vil vere grunnlag både for involvering av tilsette og innbyggjarar, utarbeiding av intensjonsavtale og innbyggjarhøyring (sjå prosjekt- og framdriftsplan). I dette arbeidet legg kommunane vekt på å sikre tilgang til tydelege, etterprøvbare vurderingar av alternativa og konsekvensane dei kan føre med seg.

Utgreiingsarbeidet skal bidra til ei mest mogleg felles forståing av status i dag, utfordringar og moglegheiter, og bidra til å redusere usikkerheit tidleg i prosessen. Kommunane søker om tilskot til naudsynnte utgreiingar som skal synleggjere konsekvensar og handlingsrom ved ulike alternativ, samanlikna med 0-alternativet om å halde fram som eigne kommunar. Ei vurdering av konsekvensane ved å halde fram som to kommunar, men med styrkte interkommunale samarbeid, skal òg inngå i kunnskapsgrunnlaget.

Utgreiinga skal mellom anna belyse (ikkje uttømande):

- Felles faktagrunnlag og framtidsbilete
- Tenester og fagmiljø



- Myndeutøving og rettstryggleik
- Samfunnsutvikling, areal og næring
- Lokaldemokrati og medverknad
- Økonomi, bereevne og harmonisering
- Organisering, arbeidsgjevar og IKT

Utgreiinga skal byggje på openheit, høg fagleg kvalitet og brei medverknad frå folkevalde, tilsette, tillitsvalde, innbyggjarar og andre.

Det skal utarbeidast ein eigen kommunikasjonsplan som sikrar tydeleg informasjon og bidreg til gode prosessar gjennom heile utgreiingsperioden.

Kunnskapsgrunnlaget dannar grunnlaget for ein heilskapleg prosess og som sikrar legitimitet.

4. Organisering og gjennomføring

Arbeidet vert organisert som eit felles prosjekt mellom kommunane.

Kommunane har gjort vedtak om at ein i vidare dialog vil delta med representantar i eit tverrkommunalt politisk arbeidsutval. Ordførar, varaordførar og opposisjonsleiar frå kvar av kommunane deltek i utvalet. Kommunedirektørane i dei to kommunane deltek også på møta. Arbeidsutvalet vil også fungere som politisk styringsgruppe for prosessen framover.

Felles prosjektleiar vert engasjert, og ein søker finansiering hjå statsforvaltar for denne ressursen. Kommunane bidreg med naudsynte administrativ ressursar utover dette som eigeninnsats i prosjektet. Det vert lagt til rette for løypande partsamarbeid og strukturert medverknad frå innbyggjarar og interessegrupper.

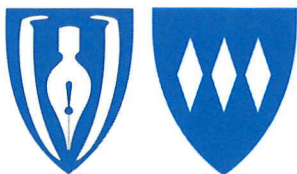
Kommunane vil knyte til seg ekstern fagleg bistand for å sikre eit solid og forsvarleg kunnskapsgrunnlag, der konsekvensar og handlingsrom ved ulike alternativ vert grundig utgreidde.

5. Tidsplan og vidare oppfølging

Proessen fram mot ei mogleg kommunesamanslåing skal igjennom to hovudfasar:

1. Førebuande fase
2. Gjennomføringsfase

Den førebuaende fasen er planlagt i 5 fasar som skal sikre framdrift og legitimitet til prosessen. Desse kan oppsummerast slik:



Fase	Innhald	Avklaring/politisk avgjerd
1	Utgreiing og kunnskapsgrunnlag	Gå vidare – ja/nei
2	Medverknad frå innbyggjar- og tilsette, eventuelle tilleggssutredningar	Milepålerapporteringar til kommunestyra
3	Forhandling om intensjonsavtale	Legg ut til høyring – ja/nei
4	Innbyggjarhøyring	Milepålerapporteringar til kommunestyra
5	Sluttvedtak	Ja/nei

Den førebuande fasen skal gjennomførast i perioden frå vinter 2026 til haust 2027, med sluttvedtak seinast første kvartal 2028. Brei politisk involvering, med jamne milepålerapporteringar til formannskap og kommunestyre, og medverknad frå andre relevante aktørar, skal liggje til grunn gjennom heile prosessen. Førebuande fase har fleire milepålar og fasevedtak, som skal bidra til best mogleg forankring undervegs i prosessen. Detaljer kring dette vert å fastsette i eigen plan.

Tentativ prosjekt- og framdriftsplan følgjer som vedlegg.

Gjennomføringsfase tek formelt til etter sluttvedtaket, og vert ikkje vidare omtala her.

6. Økonomi og finansiering

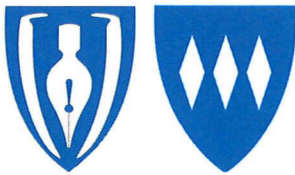
Både Volda og Ørsta har bak seg år med krevjande kommuneøkonomi. Kommunane har små og ingen ressursar til å stå for kostnadane ved utgreiing av kunnskapsgrunnlaget for å sikre ein samla forsvarleg prosess.

Kommunane legg til grunn at utgiftene som vil kome i prosessen med å greie ut, kjøp av eksterne tenester og gjennomføring, vert fullt ut kompensert og dekt jf. § 11 Inndelingslova.

Kommunane har estimert samla utgifter og eigeninnsats til prosessen. Desse er omtala i vedlegg 2.

7. Innbyggjardialog og eventuell tilleggssøknad

Prosessten skal sikre at ein god innbyggjardialog der informasjon, utgreiingar og anna relevant innhald vert publisert ut på ulike plattformer. Ein har også som mål å etablere opne møtearena for innbyggjardialog i dei to kommunane. Om kommunestyra vedtek å gå vidare til ei innbyggjarhøyring, vil kommunane sende ein eigen søknad til KDD om støtte til slikt arbeid, for å sikre at brei medverknad og involvering er ivareteke. Vi



oppmodar om at KDD signaliserer tidleg og allereie no at slike midlar vert gjort disponible.

8. Avslutning

Grundige felles utgreiingar er avgjerande for å sikre eit forsvarleg kunnskapsgrunnlag, og bidra til brei forankring og styrka legitimitet. Kommunane vil vektlegge god involvering og medverknad frå lokalsamfunnet.

Ein føresetnad for å lukkast er at departementet dekkjer kommunane sine kostnader. Vidare er det viktig at fylkeskommunale og statlege forvaltningsorgan bidreg med naudsynpte opplysningar og i rimeleg utstrekning medverkar i saksførebuinga, etter oppmoding frå den som gjennomfører utgreiinga.

9. Vedlegg

1. Prosjekt- og framdriftsplan
2. Budsjett og finansieringsplan
3. Politisk vedtak om oppstart frå Volda kommune
4. Politisk vedtak om oppstart frå Ørsta kommune

Stad og dato: Volda 12.03.26

Sølvi Dimmen
Ordførar Volda kommune

Per-Are Sørheim
Ordførar Ørsta kommune